

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027307	IES Isidro Parga Pondal	Carballo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Lingua castelá e literatura	2º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	8
3.1. Relación de unidades didácticas	10
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	12
4.1. Concrecións metodolóxicas	35
4.2. Materiais e recursos didácticos	36
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	36
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	37
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	38
6. Medidas de atención á diversidade	39
7.1. Concreción dos elementos transversais	40
7.2. Actividades complementarias	42
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	42
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	44
9. Outros apartados	44

1. Introducción

A educación secundaria obrigatoria constitúe, xunto coa educación primaria e os ciclos formativos de grao básico, a educación básica.

A lei orgánica 3/2020, do 19 de decembro, no capítulo terceiro do seu título preliminar, define o concepto de currículo da ESO como o conxunto de obxectivos, competencias, contidos, métodos pedagóxicos e criterios de avaliación asociados a esta etapa e establece que devandito currículo debe estar orientado a facilitar o desenvolvemento educativo do alumno, garantindo a súa formación integral, contribuíndo ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e preparándoo para o exercicio pleno dos dereitos humanos e dunha cidadanía activa e democrática na sociedade actual, sen que en ningún caso poida supoñer unha barreira que xere o abandono escolar ou impida o acceso e o exercicio do dereito de educación.

A ordenación e os ensinos mínimos da ESO, os aspectos básicos do currículo, así como outros aspectos da súa ordenación, tales como a avaliación, a promoción, a titulación, a atención á diversidade, a autonomía dos centros e os documentos ou informes de avaliación establécense no Real decreto 217/ 2022 do 29 de marzo . No capítulo I do título primeiro concrétanse, tamén, os obxectivos xerais e as competencias clave para a ESO.

Os obxectivos de etapa defínense como os logros que se espera que o alumno alcance ao finalizar a etapa; as competencias clave, como os desempeños que se consideran imprescindibles para que o alumno poida progresar con éxito no seu itinerario formativo e afrontar os principais retos e desafíos globais e locais.

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan conseguir os seguintes obxectivos:

- a. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- j. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural, coñecer mulleres e homes que realizaron achegas importantes a cultura e sociedade galega ou a outras culturas do mundo.
- k. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar

críticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.

l. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

m. Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara o exercicio deste dereito.

n. Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes a comunidade lusófona.

Na LOMLOE distínguense oito competencias clave:

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL)
2. Competencia plurilingüe (CP)
3. Competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñería (STEM, polas súas siglas en inglés)
4. Competencia dixital (CD)
5. Competencia persoal, social e de aprender a aprender (CPSAA)
6. Competencia cidadá (CC)
7. Competencia emprendedora (CE)
8. Competencia en conciencia e expresión culturais (CCEC)

A consecución dos obxectivos de etapa está vinculada á adquisición das devanditas competencias, de maneira que na lei actual poténciase a aprendizaxe a través delas, o que supón unha importante novidade respecto a a lei anterior. Ditas competencias caracterízanse porque varían ao longo do proceso educativo, dado que non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo un maior desenvolvemento de desempeño no seu uso; posúen un carácter transversal e integral, debido a que tampouco se asocian a unha área ou materia determinada, senón que deben abordarse desde todas as materias e por parte das diversas instancias que conforman a comunidade educativa, en calquera ámbito; e non existe entre elas ningún tipo de xerarquía nin pode establecerse unha correspondencia exclusiva cunha única materia ou ámbito, dado que todas concréntanse nas aprendizaxes das distintas materias ou ámbitos e, á súa vez, adquírense e desenvolven a partir das aprendizaxes que se producen no conxunto das mesmas.

As competencias clave aparecen recollidas no Perfil de Saída do alumnado ao termo do Ensino Básico e concréntanse nos chamados descritores operativos, os cales se definen como os desempeños propios de cada unha das competencias clave para a aprendizaxe permanente, que incorporan os coñecementos, as destrezas e as actitudes que o alumno debe adquirir e desenvolver ao final do ensino básico. A través deles é posible establecer a relación que existe entre as competencias clave e os obxectivos de cada materia.

No anexo II do Real Decreto 217/2022, do 29 de marzo, no apartado dedicado a Lingua castelá e Literatura, establécese que o eixo do currículo desta materia constitúeno as competencias específicas relacionadas coa interacción oral e escrita adecuada nos distintos ámbitos e contextos e en función de diferentes propósitos comunicativos, así como co fomento do hábito lector, a interpretación de textos literarios e a apropiación do patrimonio cultural. A reflexión explícita sobre o funcionamento da lingua brinda as ferramentas e a metalinguaxe necesarios para desenvolver a conciencia lingüística e mellorar os procesos de expresión, comprensión e recepción crítica.

A finalidade de Lingua castelá e Literatura, materia que é común nos catro cursos de Educación Secundaria Obrigatoria, oriéntase tanto á eficacia comunicativa como a favorecer un uso ético da linguaxe que poña as palabras ao servizo da convivencia democrática, a resolución dialogada dos conflitos e a construción de vínculos persoais e

sociais baseados no respecto e a igualdade de dereitos de todas as persoas. Desta maneira, a materia contribúe ao desenvolvemento das competencias recollidas no Perfil de saída do alumnado ao termo do Ensino Básico.

O currículo desta materia, ao ter como meta o desenvolvemento da capacidade para interactuar de forma competente mediante a linguaxe nas diferentes esferas da actividade social, contribúe dun modo decisivo ao desenvolvemento de todos os aspectos que conforman a competencia en comunicación lingüística. Ademais, as habilidades e estratexias para o uso dunha lingua determinada e a capacidade para tomar a lingua como obxecto de observación, aínda que se adquiren desde unha lingua, transfírense e aplican á aprendizaxe doutras. Esta aprendizaxe contribúe, á súa vez, a acrecentar esta competencia sobre o uso da linguaxe en xeral.

Apréndese a falar e a escoitar e a ler e escribir, para a interacción comunicativa, pero tamén para adquirir novos coñecementos. A linguaxe, ademais de instrumento de comunicación, é un medio de representación do mundo e está na base do pensamento e do coñecemento. O acceso ao saber e á construción de coñecementos mediante a linguaxe relaciónase directamente coa competencia básica de aprender a aprender. Así mesmo, os contidos de reflexión sobre a lingua recollen un conxunto de saberes conceptuais (metalinguaxe gramatical) e procedimentais (capacidade para analizar, contrastar, ampliar e reducir enunciados mediante o uso consciente de certos mecanismos gramaticais, substituír elementos do enunciado por outros gramaticalmente equivalentes, usar diferentes esquemas sintácticos para expresa unha mesma idea, diagnosticar erros e reparalos, etc.) que se adquiren en relación coas actividades de comprensión e composición de textos e que se reutilizan para optimizar a aprendizaxe lingüística, é dicir, para aprender a aprender lingua.

Por outra banda, aprender a usar a lingua é tamén aprender a analizar e resolver problemas, trazar plans e emprender procesos de decisión, xa que unha das funcións da linguaxe é regular e orientar a nosa propia actividade. Por iso, a adquisición de habilidades lingüísticas contribúe a progresar na iniciativa persoal e espírito emprendedor e na regulación da propia actividade con progresiva autonomía.

A materia contribúe á competencia dixital ao ter como unha das súas metas proporcionar coñecementos e destrezas para a procura e selección de información relevante de acordo con diferentes necesidades, así como para a súa reutilización na produción de textos orais e escritos propios. A procura e selección de moitas destas informacións requirirá, por exemplo, o uso adecuado de bibliotecas ou a utilización de Internet; a realización guiada destas procuras constituirá un medio para o desenvolvemento da competencia dixital. A iso contribúe tamén o feito de que o currículo inclúa o uso de soportes electrónicos na composición de textos de modo que poidan abordarse máis eficazmente algunhas operacións que interveñen no proceso de escritura (planificación, execución do texto, revisión) e que constitúen un dos contidos básicos desta materia. Tamén poden contribuír ao desenvolvemento desta competencia o uso nesta materia dos novos medios de comunicación dixitais que implican un uso social e colaborativo da escritura e dos coñecementos.

A aprendizaxe da lingua concibido como desenvolvemento da competencia comunicativa contribúe decisivamente ao desenvolvemento das competencias sociais e cívicas, entendidas como un conxunto de habilidades e destrezas para as relacións, a convivencia, o respecto e o entendemento entre as persoas. En efecto, aprender lingua é aprender a comunicarse cos outros, a comprender o que estes transmiten e a aproximarse a outras realidades. Por outra banda, a educación lingüística ten un compoñente estreitamente vinculado con esta competencia: a constatación da variedade dos usos da lingua e a diversidade lingüística e a valoración de todas as linguas como igualmente aptas para desempeñar as funcións de comunicación e de representación. Tamén se contribúe desde a materia a esta competencia na medida en que se analizan os modos mediante os que a linguaxe transmite e sanciona prexuízos e imaxes estereotipadas do mundo, co obxecto de contribuír á erradicación dos usos discriminatorios da linguaxe.

Dentro desta materia, a lectura, interpretación e valoración das obras literarias contribúen de forma relevante ao desenvolvemento dunha competencia en conciencia e expresións culturais, entendida como aproximación a un patrimonio literario e a uns temas recorrentes que son expresión de preocupacións esenciais do ser humano. A súa contribución será máis relevante en tanto se relacione o aprecio das manifestacións literarias con outras manifestacións artísticas, como a música, a pintura ou o cine. Tamén se contribúe a esta competencia procurando que o mundo social da literatura (autores, críticos, acceso a bibliotecas, librerías, catálogos ou a presenza do literario

na prensa) adquira sentido para o alumnado.

Aínda que dun xeito moito máis secundario, a materia de Lingua Castelá podería contribuír ao desenvolvemento da competencia matemática e en ciencia e tecnoloxía a través da interpretación e explicación de gráficas, diagramas, etc.; o traballo con textos especializados do ámbito científico ou tecnolóxico; ou certas operacións de clasificación e estruturación da información. Por outra banda, a análise das estruturas morfolóxicas, sintácticas e textuais implica o manexo do pensamento lóxico e a aplicación dun método rigoroso.

Os obxectivos da materia (competencias específicas) de Lingua castelá e Literatura da Educación Secundaria Obrigatoria supoñen unha progresión con respecto ás adquiridas na Educación Primaria. Partirase dun acompañamento guiado ata un progresivamente autónomo e incluírase maior diversidade e complexidade das prácticas discursivas. Nesta etapa a atención céntrase no uso da lingua nos ámbitos educativo e social, sublíñase o papel das convencións literarias e do contexto histórico na comprensión dos textos literarios, e outórgase un papel máis relevante á reflexión sobre o funcionamento da lingua e os seus usos

O primeiro dos obxectivos oriéntase ao recoñecemento da diversidade lingüística e dialectal da contorna, de España e do mundo co propósito de favorecer actitudes de aprecio á devandita diversidade, combater prexuízos e estereotipos lingüísticos e estimular a reflexión interlingüística.

O segundo, terceiro, cuarto e quinto obxectivo refírense á produción, comprensión e interacción oral e escrita, incorporando as formas de comunicación mediadas pola tecnoloxía e atendendo aos diferentes ámbitos de comunicación: persoal, educativo, social e profesional. Así, as competencias específicas segunda e terceira relaciónanse coa comunicación oral; a cuarta, coa comprensión lectora; e a quinta, coa expresión escrita.

O sexto obxectivo da materia pon o foco na alfabetización mediática e informacional, pois a aprendizaxe da lectura, vinculado durante séculos case de maneira exclusiva coa lectura literaria, implica hoxe tamén navegar e buscar na rede, seleccionar a información fiable, elaborala e integrala en esquemas propios, etcétera.

O sétimo e oitavo obxectivo resérvanse para a lectura literaria, tanto a lectura autónoma como a lectura guiada na aula.

O noveno obxectivo atende á reflexión sobre a lingua e os seus usos. Por último, o décimo obxectivo, relativa á ética da comunicación, é transversal a todos os anteriores.

Para cada obxectivo da materia de Lingua Castelá e Literatura formúlanse uns criterios de avaliación, asociados a uns contidos determinados (saberes básicos). Os criterios posúen un claro enfoque competencial e establecen o nivel de desempeño esperado na adquisición de cada un dos obxectivos; ademais, atenden tanto aos procesos como aos produtos lingüísticos resultantes, o que esixe o uso de ferramentas de avaliación variadas, e con capacidade diagnóstica e de mellora.

Os criterios de avaliación e os contidos organízanse en cinco bloques:

O bloque A. «As linguas e os seus falantes» inclúe os contidos relacionados co recoñecemento e respecto pola diversidade lingüística e dialectal, e correspóndese de maneira directa co primeiro obxectivo da materia.

Os bloques B e C. «Comunicación» integra contidos implicados na comunicación oral e escrita e a alfabetización mediática e informacional, vertebrados ao redor da realización de tarefas de produción, recepción e análise crítico de textos. Correspóndese, por tanto, cos obxetivos da materia 2, 3, 4, 5 e 6.

O bloque D. «Educación literaria» recolle os contidos e experiencias necesarias para consolidar o hábito lector, conformar a propia identidade lectora, desenvolver habilidades de interpretación de textos literarios e coñecer algunhas obras relevantes da literatura española e universal, estimulando a escritura creativa con intención literaria. Estes contidos teñen relación directa coas competencias específicas 7 e 8.

O bloque D. «Reflexión sobre a lingua» propón a construción guiada de conclusións sobre o sistema lingüístico a partir da formulación de hipótese, procura de contraexemplos, establecemento de xeneralizacións e contraste entre linguas, usando para iso a metalinguaxe específica. A mirada á lingua como sistema non ha de ser, por tanto, un coñecemento dado senón un saber que os estudantes van construíndo ao longo da etapa a partir de preguntas ou problemas que fan emerxer a reflexión sobre o funcionamento da lingua e os seus usos. Os saberes deste bloque correspóndense co noveno obxectivo da materia.

Contextualización.

Esta programación foi deseñada para aplicarse en 3º ESO no IES Isidro Parga Pondal, de Carballo (A Coruña). A localidade na que se sitúa o Centro representa o principal núcleo de poboación dun concello que supera, a día de hoxe, os 30.000 habitantes. Carballo é a vila máis importante da comarca de Bergantiños. As súas boas comunicacións, o seu aceptable nivel de vida e a súa proximidade ás principais cidades da provincia - A Coruña e Santiago- converten o concello nun lugar atractivo para vivir e para traballar.

A maioría dos alumnos que acoden regularmente ao instituto procede de familias estruturadas, de mentalidade tradicional e de clase media-baixo. Aínda que se manexan con soltura nos dous idiomas cooficiais da comunidade autónoma, sente predilección polo galego, ao que consideran a súa lingua materna, polo que restrinxen o castelán ao ámbito educativo. Moitas das faltas de ortografía e unha boa parte dos problemas de comprensión e de expresión gramatical derivan, precisamente, do influxo que a lingua galega ten sobre o castelán nesta comarca.

O Centro conta coa seguinte oferta formativa:

- . Educación Secundaria Obrigatoria.
 - . Bacharelato (nas modalidades de Ciencias e Tecnoloxía e Humanidades e Ciencias Sociais).
 - . Formación Profesional: un ciclo formativo de grao superior da familia profesional de Informática: Administración de Sistemas Informáticos en rede.
 - . Educación de Persoas Adultas: EBI, ESA: nivel I e II, 1º e 2º de bacharelato na modalidade de Ciencias e Tecnoloxía e materias comúns do Bacharelato de Humanidades e Ciencias Sociais.
- Aula Mentor.

O Departamento de Lingua Castelá e Literatura está composto por cinco profesores con destino definitivo no centro e unha profesora interina encargados, durante este curso 2023-24, da docencia nos seguintes niveis:

- Ana María Acción Carnero imparte Latín e Cultura Clásica en 3º da ESO, Lingua Castelá e Literatura en 1º de Bacharelato (A, B) e Reforzo de Lingua en 2º C e D da ESO.
- Eva Candía Pérez imparte clase en 3º A e nos grupos A,B,C e D de 1º ESO.
- María Romero Pedreira imparte o Ámbito Lingüístico e Social do PDC de 3º ESO. Ademais, ten asignados o resto dos grupos de terceiro (B, C e D) e o Reforzo de Lingua Castelá asociado a 1º D.
- María del Carmen Sanjurjo ten docencia na quenda de nocturno en 1º e 2º de Bacharelato de Adultos e tamén na ESPA I-II e na ESPA III-IV
- Carlos Turnes Rieiro compaxina o cargo de Xefe de Departamento co de profesor de Lingua Castelá e Literatura nos seguintes cursos: 1º E da ESO (incluído o Reforzo de Lingua), 2º C e D da ESO e 2º de Bacharelato (A e B).
- Soraya María Varela Vilanova imparte a materia de Lingua Castelá en todos os cuartos da ESO (A,B,C e D) e nos

grupos A e B de 2º ESO. Encárgase, tamén, dos Reforzos de Lingua castelá asociados a estes dous grupos de segundo.

A presente programación elabórase no marco legislativo da LOMLOE (ley orgánica 3/2020, del 19 de decembro) e axústase ao decreto 156/ 2022, do 15 de setembro polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas e as características das principais variedades dialectais do español, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos lingüísticos e valorar esta diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formarse unha opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos e participar en interaccións orais cunha actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais coma para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio nacional e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permiten establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos de poder a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	La tempestad	Nesta unidade aproximaremos ao alumnado á comunicación (concepto, elementos e funcións. Así como ao texto (concepto, cohesión e marcadores textuais). Atendendo á gramática, estudaranse os elementos constitutivos da palabra. Tamén se revisarán cuestións ortográficas relativas á ortografía.	8	10	X		
2	Embajador de la humanidad	dedicaremos esta unidade para aproximarnos ás modalidades textuais (narración, diálogo e descripción). Así mesmo, comezaremos co estudo das clases de palabras (substantivo, adxectivo, determinantes e pronomes). Tamén se seguirán revisando contidos de ortografía (acentuación de monosílabos e til diacrítico).	9	10	X		
3	28= 1 + 2 + 4 + 7 + 14	Seguiremos estudando as modalidades textuais (exposición, argumentación e o texto instructivo), así como nas clases de palabras (o verbo). Finalmente, para rematar co repaso dos contidos de ortografía, estudaremos todo o relativo á acentuación de diptongos, triptongos e hiatos).	8	9	X		
4	Una pirámide del siglo XX	Estudaranse os textos do ámbito social (prensa, noticia, crónica e reportaxe, as redes sociais e a publicidade). Do mesmo xeito, remataremos co estudo das clases de palabras (adverbios, preposicións e conxuncións e as interxeccións). E revisaranse os usos ortográficos da "b".	8	9	X		
5	Relatos	Nesta unidade comezamos co estudo dos textos literarios (concepto de texto literario, funcións da literatura e os xéneros). No apartado de lingua, dedicaremos esta unidade ao estudo dos sintagmas e, finalmente, seguiremos revisando cuestións ortográficas, neste caso relativo ao uso da "v".	8	8		X	
6	El sabor de los libros	Estudarse a linguaxe literaria (recursos literarios) e comezaremos co estudo da oración simple (enunciado-oración e suxeito-predicado). Revisaranse tamén contidos ortográficos (uso da "g").	8	8		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Galloping Foxley	Seguindo ca literatura, nesta unidade estudarase o xénero narrativo, atendendo aos seus elementos e aos subxéneros do conto e a novela. Seguiremos co estudo da oración simple (CD, CI e C réxime) e revisaremos cuestións ortográficas (uso da "j").	8	7		X	
8	Drácula	Proseguiremos co estudo da narración, concretamente para traballar cos diferentes tipos de novela (policíaca, histórica e de aprendizaxe...). Así mesmo, continuamos para rematar co estudo da oración simple (atributo, C predicativo, C circunstanciais e c axente). Rematamos a unidade, coma sempre, co repaso da ortografía do uso da letra "h".	9	7		X	
9	Poemas de Emily Dickinson	Afondarase nos sentidos, tanto no ámbito comunicativo como no literario, a través da lírica (cómputo silábico, rima, tipos de estrofas, o romance e o soneto). Seguiremos co estudo da oración, pero nesta ocasión para traballar as diferentes clases de oracións. Tamén se repasarán as normas do uso da letra "x".	8	10			X
10	Poema XX y Soneto XXV	Seguimos traballando ca lírica, para abordar algúns dos seus diferentes temas e aproximarnos ao comentario de textos líricos. Tamén traballaremos cas palabras para estudar o seu significado (denotació, connotación, fenómenos semánticos, campo semántico e campos asociativo) e revisaremos o uso das letras "y" e "ll".	8	9			X
11	El amor del gato y el perro	Abordaremos o xénero dramático e as súas características. Coñeceremos a diversidade lingüística (linguas do mundo, realidade plurilingüe de España e a linguaxe de signos) e revisaremos contidos relativos á puntuación.	9	9			X
12	El sueño de una noche de verano	Afondaremos nos subxéneros dramáticos (traxedia, comedia e outros subxéneros) e seguiremos co estudo da lingüística, nesta ocasión para revisar as variedades da lingua (dialectos, rexistros lingüísticos, oralidade e escritura). Do mesmo xeito, proseguimos co estudo e uso dos signos de puntuación.	9	9			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	La tempestad	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado deberá valorar a riqueza cultural que supón a diversidade lingüística e ser respectuoso coas diferentes linguas e dialectos.	PE	70
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos orais breves, o alumnado será quen de valorar a calidade, a fiabilidade e os principais procedementos comunicativos empregados para enriquecelos.		
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	O alumnado terá que responder a preguntas precisas sobre o sentido global, a intención do emisor, a estrutura do texto e a información máis importante.		
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	En textos escritos sinxelos, o alumnado será quen de valorar a calidade, a fiabilidade e os principais procedementos comunicativos empregados para enriquecelos.		
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	o alumnado terá que deducir o significado das palabras a partir de formantes coñecidos e utilizar adecuadamente o dicionario nos demais casos.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, terán que empregar a normativa ortográfica, buscar as palabras máis eficaces e organizar o contido adecuadamente.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado, como mínimo, detectará os erros formais e subsanará as incoherencias dos textos coa axuda do dicionario.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluír elementos cohesivos que evidencien unhas correcta organización do contido.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos adquiridos sobre a lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Deberán ser capaces de identificar as categorías gramaticais predominantes en calquer texto.		
CA5.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos, utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Explicarán, como mínimo, a estrutura da oración e os seus constituintes.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Os alumnos e alumnas teñen que discriminar a información útil e percibir as diferenzas entre a información e as opinións.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e dos instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Os discentes terán que elaborar borradores e presentar textos escritos comunicativos empregados para enriquecelos.	TI	30
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	Nos traballos avaliarase a adecuación (registro), o respecto polas convencións da tipoloxía textual descritiva, a ortografía, a presentación, a elección correcta do léxico e a organización das ideas.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades de grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
 - Análise das propiedades textuais en textos sinxelos: coherencia, cohesión e adecuación.
- Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal.
 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica.
- Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Detección dos recursos lingüísticos para mostrar a implicación do emisor nos textos: formas de deixé (persoal, temporal e espacial) e procedementos de modalización.
 - Identificación dos recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
 - Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais temporais, explicativos, de orde e de contraste. Mecanismos de referencia interna gramaticais (substitucións pronominais e adverbiais) e léxicos (repeticións, sinónimos, campos semánticos, hiperónimos e elipses).
 - Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
 - Respecto polas propiedades textuais nos escritos propios: coherencia, cohesión e adecuación.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Utilización de recursos lingüísticos para amosar a implicación do emisor nos textos: formas de deixé (persoal, temporal e espacial) e procedementos de modalización.
 - Emprego de recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
 - Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais temporais, explicativos, de orde e de contraste. Mecanismos de referencia interna gramaticais (substitucións pronominais e adverbiais) e léxicos (repeticións, sinónimos, campos semánticos, hiperónimos e elipses).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
 - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. Orde das palabras e concordancia.
 - Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre os cambios no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.

UD	Título da UD	Duración
2	Embajador de la humanidad	10

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	En textos escritos sinxelos, o alumnado serał quen de valorar a calidade, a fiabilidade e os principais procedementos comunicativos empregados para enriquecelos.	PE	70
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Os alumnos e as alumnas tenzen que discriminar a información útil e percibir as diferenzas entre a información e as opinións.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como miñimo, o alumnado empregarał a normativa ortográfica, buscarał as palabras maís eficaces e organizarał o contido adecuadamente.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como miñimo, o alumnado detectarał os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanarał as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o miñimo de consecución, o alumnado incorporarał as normas ortográficas para evitar erros e incluírał elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberał aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Os alumnos e as alumnas teraZen que deducir o significado das palabras a partir de formantes coñecidos e utilizar adecuadamente o dicionario nos restantes casos.	TI	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado debera participar activamente nos distintos traballos e tarefas.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e dos instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	As alumnas e os alumnos tera que elaborar borradores e presentar textos escritos nos que presenten os sucesos de maneira coherente e cohesionada.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	E é imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. <ul style="list-style-type: none"> - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais básicas, con especial atención ás dialogadas e expositivas. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. <ul style="list-style-type: none"> - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás dialogadas e expositivas. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. Orde das palabras e concordancia.

UD	Título da UD	Duración
3	28= 1 + 2 + 4 +7 + 14	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	En textos escritos sinxelos, o alumnado será quen de valorar a calidade, a fiabilidade e os principais procedementos comunicativos empregados para enriquecelos.	PE	70
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Os alumnos e as alumnas tenen que discriminar a información útil e percibir as diferenzas entre a información e as opinións.	TI	30
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Os alumnos e as alumnas terán que deducir o significado das palabras a partir de formantes coñecidos e utilizar adecuadamente o dicionario nos restantes casos.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e dos instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	As alumnas e os alumnos tera:zn que elaborar borradores e presentar textos escritos nos que presenten os sucesos de maneira coherente e cohesionada.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	E:z imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. <ul style="list-style-type: none"> - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais básicas, con especial atención ás dialogadas e expositivas. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo: a exposición. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. <ul style="list-style-type: none"> - Creación de secuencias textuais, con especial atención ás dialogadas e expositivas. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. <ul style="list-style-type: none"> - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. Orde das palabras e concordancia.

UD	Título da UD	Duración
4	Una pirámide del siglo XX	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	En textos escritos sinxelos, o alumnado será quen de valorar a calidade, a fiabilidade e os principais procedementos comunicativos empregados para enriquecelos.	PE	70
CA2.8 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	O alumnado terá que detectar, como miúdo, a linguaxe sexista nos medios de comunicación, nomeadamente na publicidade.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como miúdo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.		
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios e reelabora a e comunícala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico que respecte os principios de propiedade intelectual.	O alumnado ten que identificar as ideas principais de textos alleos e ser quen de aportar o seu punto de vista persoal.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como miúdo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o miúdo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Os alumnos e as alumnas teñen que discriminar a información útil e percibir as diferenzas entre a información e as opinións.	TI	30
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais en relación coa busca e coa comunicación da información.	Para a elaboración dos traballos, o alumnado deberá ser capaz de valorar a fiabilidade das fontes nas que se documenta sobre a información requerida en cada traballo.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Os alumnos e as alumnas terañ que deducir o significado das palabras a partir de formantes coñecidos e utilizar adecuadamente o dicionario nos restantes casos.		
CA3.1 - Realizar exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo axustándose ás convencións propias do xénero discursivo, con fluidez, coherencia, cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado serañ quen de producir textos expositivos orais con fluidez utilizando o rexistro adecuado.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberañ participar activamente nos distintos traballos e tarefas.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e dos instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	As alumnas e os alumnos terañ que elaborar borradores e presentar textos escritos nos que presenten os sucesos de maneira coherente e cohesionada.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Xéneros discursivos do ámbito educativo: elaboración de exposicións orais e escritas. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Producción oral formal: planificación e procura de información, creación e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. - Producción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. Orde das palabras e concordancia.

UD	Título da UD	Duración
5	Relatos	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.	PE	70
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberaí participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	Eí imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuío literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberaí realizar unha escoita activa, respectaraí as opinións alleas e exporaí con claridade as súas achegas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de xeito progresivamente autónomo a partir dunha preselección de textos variados que inclúan obras de autoras e autores e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de forma orientada, a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector. - Estratexias de toma de conciencia dos propios gustos e identidade lectora. - Expresión da experiencia lectora co apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. - Estratexias para a recomendación das lecturas, en soportes variados, ou ben oralmente entre iguais. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. Orde das palabras e concordancia.

UD	Título da UD	Duración
6	El sabor de los libros	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como miñimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.	PE	70
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como miñimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o miñimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Producción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.

UD	Título da UD	Duración
7	Galloping Foxley	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos sinxelos, o alumnado deberá identificar os temas e localizar os principais recursos expresivos empregados.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.	PE	70
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberaź participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	Eź imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberaź realizar unha escoita activa, respectaraź as opinións alleas e exporaź con claridade as suźas achegas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento, comunicación e difusión creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e de recursos na Rede para a realización de proxectos escolares. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través das conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria.

UD	Título da UD	Duración
8	Drácula	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.	PE	70
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos sinxelos, o alumnado deberá identificar os temas e localizar os principais recursos expresivos empregados.		
CA4.6 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	En textos sinxelos, o alumnado deberá identificar os tópicos literarios, mediante unha lectura comparada que atenda á evolución dos temas e formas estéticas.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberaí realizar unha escoita activa, respectaraí as opinións alleas e exporaí con claridade as súas achegas.		
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Cada alumno ou alumna recitaraí como mínimo un texto e xustificaraí a súa elección a partir da súa propia experiencia biográfica e lectora.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través das conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados e da interpretación e valoración persoal de obras e fragmentos literarios. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria.

UD	Título da UD	Duración
9	Poemas de Emily Dickinson	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregaraí a normativa ortográfica, buscaraí as palabras máis eficaces e organizaraí o contido adecuadamente.	PE	70

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos sinxelos, o alumnado deberá identificar os temas e localizar os principais recursos expresivos empregados.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado será quen de producir textos de intención literaria respectando as convencións dos xeñeros e empregando con eficacia os principais recursos expresivos.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberá realizar unha escoita activa, respectará as opinións alleas e exporará con claridade as súas achegas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través das conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos seus efectos na recepción. - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos e con outras manifestacións artísticas e culturais en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre os cambios no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
10	Poema XX y Soneto XXV	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.	PE	70
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos literarios escritos e multimodais sinxelos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	O alumnado será capaz, como mínimo, de captar a idea principal e a información máis relevante dos textos literarios escritos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos sinxelos, o alumnado deberaí identificar os temas e localizar os principais recursos expresivos empregados.		
CA4.7 - Establecer de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	O alumnado deberaí ser capaz de relacionar os textos en relación co emprego común de tópicos literarios e estruturas.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporaraí as normas ortográficas para evitar erros e incluíraí elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberaí aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberaí participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuíto literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberaí realizar unha escoita activa, respectaraí as opinións alleas e exporaí con claridade as súas achegas.		
CA4.4 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades, deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Como mínimo, cada alumno ou alumna contribuíraí con un texto á antoloxía multimedia que contén os textos máis representativos sobre os universais temáticos traballados.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. - Creación de textos partindo da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.). - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.

UD	Título da UD	Duración
11	El amor del gato y el perro	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con atención especial ao galego e ao castelán, identificando as nocións básicas das linguas, tanto de España coma das que forman os repertorios lingüísticos do alumnado, e contrastando algúns dos seus trazos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.	PE	70
CA2.8 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	O alumnado terá que detectar, como mínimo, a linguaxe sexista nos medios de comunicación, nomeadamente na publicidade.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos sinxelos, o alumnado deberá identificar os temas e localizar os principais recursos expresivos empregados.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas.	TI	30
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	Nos traballos avaliarase a adecuación (registro), o respecto polas convencións da tipoloxía textual descritiva, a ortografía, a presentación, a elección correcta do léxico e a organización das ideas.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co círculo literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberá realizar unha escoita activa, respectará as opinións alleas e exporá con claridade as súas achegas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Aproximación ás linguas de signos. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - relevante. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. <ul style="list-style-type: none"> - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos conforme aos procesos de comprensión, apropiación e oralidade implicados. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.

UD	Título da UD	Duración
12	El sueño de una noche de verano	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con atención especial ao galego e ao castelán, identificando as nocións básicas das linguas, tanto de España coma das que forman os repertorios lingüísticos do alumnado, e contrastando algúns dos seus trazos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Proba práctica na que o alumnado deberá, como mínimo, diferenciar as linguas oficiais de España e comparar os trazos característicos básicos do galego e do castelán.	PE	70
CA1.2 - Identificar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal partindo da análise da diversidade lingüística da contorna.	O alumnado deberá valorar a riqueza cultural que supoñen a diversidade lingüística e ser respectuoso coas diferentes linguas e dialectos.		
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, así como a manipulación a través da palabra, partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	O alumnado evitará os prexuízos e estereotipos lingüísticos e terá que identificar, como mínimo, os elementos propios da flexión verbal que resulten discriminatorios.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.8 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	O alumnado terá que detectar, como mínimo, a linguaxe sexista nos medios de comunicación, nomeadamente na publicidade.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, mostrando precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Como mínimo, o alumnado empregará a normativa ortográfica, buscará as palabras máis eficaces e organizará o contido adecuadamente.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios coa axuda do dicionario.		
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos sinxelos, o alumnado deberá identificar os temas e localizar os principais recursos expresivos empregados.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado incorporará as normas ortográficas para evitar erros e incluíra elementos cohesivos que evidencien unha correcta organización do contido.		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Na elaboración de textos, o alumnado deberá aplicar os coñecementos adquiridos sobre lingua para revisar as creacións propias e solucionar problemas de comprensión.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado, adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Todo o alumnado deberá participar activamente nos distintos traballos e tarefas.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	É imprescindible que o alumnado participe nas actividades en grupo con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais acerca de obras literarias, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co círculo literario e lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberá realizar unha escoita activa, respectará as opinións alleas e exporá con claridade as súas achegas.	TI	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Na elaboración de traballos, o alumnado ten que aplicar correctamente os coñecementos previos, discriminar a información útil, organizala de forma crítica e presentala cunha perspectiva persoal.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comparación de trazos das principais variedades dialectais do castelán, con especial atención á do propio territorio. - Iniciación á reflexión interlingüística. - Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos e exploración de formas de evitalos. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal: tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de xeito progresivamente autónomo a partir dunha preselección de textos variados que inclúan obras de autoras e autores e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Nas clases combinaremos a explicación teórica de contidos a cargo do profesor coa realización de actividades por parte dos alumnos, tanto individualmente como en parellas ou en grupo.

Os principios metodolóxicos que rexen o proceso de ensinanza-aprendizaxe poden resumirse nos seguintes puntos:

A recorrencia e a simultaneidade de contidos ao longo da etapa. Deste xeito se combinan e se reiteran ao longo dos catro cursos da etapa obrigatoria os múltiples aspectos da lingua e da literatura: vocabulario, gramática, ortografía, análise e comprensión de textos... Para isto se propoñen exercicios que reforcen, repasen e amplíen todos os apartados e que potencien a reflexión sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que se ten

aprendido.

Unha metodoloxía que potencie o razoamento inductivo e que xunte o traballo individual e en grupo. Desta maneira, conseguiremos unha actitude activa e participativa por parte dos alumnos e tamén que sexan os propios adolescentes os que constrúan a súa propia aprendizaxe. Neste proceso o profesor actúa como guía e non como mero transmisor de coñecementos.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro de texto de Lingua castelá e literatura de 2º ESO da editorial Oxford
Escritorio Geniox.
Materiais audiovisuais.
Aula Virtual do IES Isidro Parga Pondal

O libro de texto organízase en tres bloques temáticos, de catro unidades cada un. Estes eixes temáticos invitan a reflexión, concrétnase nas distintas situacións de aprendizaxe plantexadas ao final de cada unidade e están relacionados cos enfoques asociados aos retos e desafíos do século XXI: igualdade de xénero, inclusión, redución das desigualdades, consumo responsable, etc.

A distribución dos contidos en cada unha das unidades do libro é semellante á plantexada nesta programación.

O escritorio Geniox é un espazo dixital dende o que os alumnos teñen acceso ao libro dixital e a un amplo banco de recursos deseñados para facilitar a realización das tarefas e os procesos asociados ó aprendizaxe. Os audiolibros, destinados a mellorar a capacidade de comprensión oral dos alumnos; os audiodictados, orientados a traballar a ortografía; ou os esquemas interactivos, útiles para repasar o contido máis importante de cada tema son algúns dos recursos que se poden encontrar neste apartado.

Entre os materiais audiovisuais destacamos o canón de vídeo, o ordenador para a proxección de presentacións e o banco de recursos multimedia Procomún, que permite, entre outras moitas cousas, engadir imaxes, sons, animacións e vídeos con licencia Creative Commons aos proxectos educativos dos alumnos.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial enténdese como inicio do proceso educativo e ten funcións concretas, entre elas:

- Permite definir os coñecementos previos do alumnado, as súas competencias e necesidades.
- Define a intervención educativa que se desenvolverá co alumnado.
- Concreta as estratexias de aprendizaxe que o alumno utiliza, permitindo estratexias de ensino máis eficaces.
- Convértese nun referente para contrastar os avances obtidos ao longo do curso.

Así, na primeira quincena do curso realizarase unha proba de avaliación inicial na que se recolla información completa e pertinente sobre o alumnado: intereses, estilo de aprendizaxe, grao de adquisición das competencias claves, grao de desenvolvemento curricular adquirido. Esta proba terá elementos como os seguintes:

- a lectura de textos coa que poderemos detectar problemas que afectan á entoación, lectura expresiva, o respecto aos signos de puntuación, problemas de articulación dos distintos fonemas, rapidez e axilidade na lectura, etc.
- probas de comprensión textual: o alumno deberá responder por escrito a unha serie de preguntas de dificultade variada sobre os contidos lidos.
- probas de expresión oral: o alumno deberá resumir brevemente e en voz alta o texto que acaba de ler e facelo coas súas propias palabras, cun vocabulario correcto e unha boa organización do exposto.
- probas de contidos gramaticais: ortografía, clases de palabras, sintaxe.

-probas de contidos literarios: xéneros literarios, recursos retóricos, versos e estrofas, movementos literarios. Incluiremos algunha redacción para detectar as dificultades na elaboración de textos e na disposición das súas partes estruturais.

Tendo en conta os resultados desta avaliación inicial, poderán adoptarse diferentes medidas:

- Reforzo do traballo dos elementos non consolidados ou consolidados de forma deficiente.
- Orientación da metodoloxía e actividades en función dos resultados obtidos.
- Organización do grupo para atender as diferentes necesidades do alumnado.
- Desenvolvemento de medidas de atención á diversidade na aula ou en coordinación co Departamento de Orientación.

Os alumnos repetidores serán reforzados naqueles contidos nos que se detecten as súas carencias principais despois de elaborada unha avaliación inicial. Así mesmo, tamén se contemplarán actividades de ampliación e consolidación para aqueles casos nos que obtiveran avaliación positiva na materia o ano anterior, ou naqueles contidos que xa dominan por ser mateia de repaso neste curso académico.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	8	9	8	8	8	8	8	9	8	8
Proba escrita	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Táboa de indicadores	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	9	9	100
Proba escrita	70	70	70
Táboa de indicadores	30	30	30

Criterios de cualificación:

A cualificación global da avaliación será o resultado de ponderar os seguintes apartados:

EXAMES OU PROBAS ESCRITAS: Con carácter xeral, realizarase como mínimo un exame por avaliación sobre os contidos establecidos nesta programación. No caso de realizar dúas probas, a media de ambas suporá o 70% da nota final da avaliación.

OBSERVACIÓN DIRECTA: Valorarase o traballo diario, o interese do alumno pola materia, a actitude, a participación en clase, a boa presentación, limpeza e orde dos traballos, cadernos, etc.: 20%. Neste apartado terase en conta que a actitude do alumno se axuste ás normas de convivencia do centro; que acuda a clase co material, o utilice na aula e o

consERVE en bo estado; a presentación dun caderno pulcro, ordenado e con todos os exercicios feitos na clase.

LIBRO DE LECTURA: Destinarase un 10% da cualificación á lectura e axeitada asimilación e aproveitamento dunha obra literaria.

LECTURAS ADICIONAIS : O profesor proporá unha lectura adicional por avaliación que pode sumar ata 0.5 puntos á cualificación final do trimestre (sexa esta aprobada ou suspensa). O obxectivo desta medida é potenciar o hábito de lectura entre os alumnos e fomentar a súa aproximación a todo tipo de xéneros. Por iso, calquera alumno, independente dos resultados obtidos no resto da probas realizadas durante o trimestre, poderá realizar esta actividade. Polo mesmo motivo, tampouco será obrigatorio que a lectura elixida polo docente posúa, necesariamente, carácter literario.

PENALIZACIÓNS POR FALTAS DE ORTOGRAFÍA: Descontarase 0,1 puntos por cada til incorrecto e 0.25 polas restantes faltas de ortografía, ata un máximo de 2 puntos. As incorreccións ortográficas repetidas penalizan como únicas. Tamén se terá en conta a presentación (limpeza, sangría, marxe...), coherencia e expresión empregada nas probas escritas podendo penalizarse ata un máximo de 1 punto.

NOTA DA AVALIACIÓN: A nota mínima, una vez feitas as medias e ponderacións pertinentes, que se establece como aprobado será un 5.

NOTA FINAL DE XUÑO: Será a media aritmética das tres avaliacións.

Criterios de recuperación:

A final de curso, os alumnos que non acaden o 5 como nota media, deberán facer a recuperación das avaliacións suspensas. No caso de non ter superado ningunha delas, terán que presentarse a un exame global de todo o curso.

Tanto nos exames de recuperación de xuño como na avaliación extraordinaria, só se terá en conta o exame realizado e non se incluírá ningunha obra de lectura.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Desde o Departamento, elaboraranse plans de reforzo individualizados para os alumnos coa asignatura pendente, tal e como se estipula na lei. O profesor que lle dea clase a estos alumnos será o encargado de efectuar o seguimento. Farao en coordinación co resto dos docentes que ese ano impartan a materia que o alumno ten suspensa.

Co obxecto de facilitarlles o estudo, os profesores de pendentes elaborarán boletíns de exercicios para cada curso. Estas tarefas, de repaso e de consolidación da materia, estarán inspiradas no propio modelo de exame e tratarán de adaptarse ás necesidades e ás capacidades de cada un deles. Estarán a disposición de todos os alumnos na Aula Virtual, aínda que serán os profesores encargados de realizar o seguimento quen se ocupara, persoalmente, de entregarllas durante o horario lectivo.

A realización destas tarefas será voluntaria. Sen embargo, os alumnos que decidan facelas e entregalas aos profesores para a súa posterior corrección, poderán ver recompensado o seu esforzo con ata 2 puntos no exame parcial de cada avaliación.

Ademáis, os alumnos da ESO contarán este ano coa posibilidade de asistir, de forma voluntaria, a clases de reforzo os venres pola tarde. As clases serán de corenta e cinco minutos, aproximadamente, e a súa periodicidade dependerá

do número de alumnos que decidan asistir a elas e da posibilidade de formar grupos afíns.

A avaliación de pendentes efectuarase por medio dunha proba escrita. Haberá tres exames parciais de recuperación ao longo do curso, un por cada trimestre. A nota de cada avaliación corresponderase coa nota obtida en cada unha destas probas. Para recuperar a asignatura é necesario que o alumno consiga unha nota igual ou superior a 5 na media das tres avaliacións.

Os alumnos que teñan unha cualificación insuficiente poderán recuperar a a asignatura en xuño mediante un examen extraordinario, semellante ao do curso correspondente.

Os alumnos de 2º e de 3º da ESO terán, ademáis, a posibilidade de recuperar a materia suspensa aprobando a do curso actual. Neste suposto, a nota que figurará no seu expediente será a dun 5. Sen embargo, esta posibilidade só se contemplará naqueles casos nos que haxa evidencias de que o alumno non abandonou a asignatura e de que se presentou a todas as probas de pendentes.

O Xefe de Departamento será o encargado de examinar aos alumnos ao final de cada trimestre e de informar as familias, a través do Xade, dos resultados obtidos. As probas realizaranse dentro do horario lectivo, coincidindo con algunha das sesións que aquel dispón no seu horario para as labores de xestión e de coordinación do departamento.

Pola súa banda, os profesores encargados das pendentes serán os responsables de informar aos alumnos das datas dos exames. A corrección dos boletíns de exercicios e das probas escritas tamén lles corresponde a eles.

6. Medidas de atención á diversidade

A atención á diversidade, desde o punto de vista metodolóxico, debe estar presente en todo o proceso de aprendizaxe e levar ao profesor a:

-Detectar os coñecementos previos dos alumnos ao empezar cada unidade. Aos alumnos nos que se detecte unha lagoa nos seus coñecementos, débeselles propor un ensino compensatorio, na que debe desempeñar un papel importante o traballo en situacións concretas.

-Procurar que os contidos novos que se ensinan conecten cos coñecementos previos e sexan adecuados ao seu nivel cognitivo.

- Identificar os distintos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e establecer as adaptacións correspondentes.

-Intentar que a comprensión do alumno de cada contido sexa suficiente para unha adecuada aplicación e para enlazar cos contidos que se relacionan con el.

A resposta educativa á diversidade, entendemos que ten como eixo fundamental o principio da individualización do ensino. Ante este reto, o noso proxecto parte dunha serie de criterios que detallamos:

- Combinamos traballos colectivos e individuais para que o alumnado coñeza a estrutura e as vantaxes duns e doutros.

- Contemplamos a finalidade práctica do ensino da lingua e dos diversos contextos culturais do alumnado, dende os máis próximos (o xornal) ata os que poidan resultarlle máis afastados da súa experiencia (os textos literarios)

- Os contidos están pensados para que o alumnado poida realizar un inventario dos coñecementos xa traballados que lle permita a adquisición de novas aprendizaxes.

- A maioría das actividades propostas para a adquisición das catro habilidades básicas (ler, escribir, falar e escoitar), e a axuda e a intervención do profesorado favorecen a avaliación formativa dos alumnos.

- Gran número de actividades facilita que nunha parte importante do tempo lectivo o profesorado poida establecer plans de traballo individual ou colectivo sobre contidos e problemas diversos (de ortografía, de gramática, de redacción...)

- No propio libro de texto distinguimos xa segundo a distribución dos temas o grado de complexidade de cada exercicio, determinando a súa consideración como actividade de esforzo, de repaso ou de ampliación. Os exercicios de repaso ou de consolidación dos coñecementos aseguran os contidos mínimos esixibles. As actividades de ampliación están pensadas para aqueles alumnos e alumnas que amosan un maior nivel. Os exercicios de reforzo irán dirixidos aos alumnos que non acaden os obxectivos mínimos. Loxicamente, a adscripción dun exercicio ou outro ao ámbito do reforzo, da ampliación ou da consolidación dependerá do tipo de alumnado, e será o profesor quen decidirá que exercicios son os máis convenientes para os distintos alumnos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - A comprensión e expresión oral e escrita, a formación estética, a comunicación audiovisual e as tecnoloxías da información e comunicación	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - A competencia dixital, o emprendemento, a creatividade o fomento do espírito crítico e científico, o respecto mútuo e cooperación entre iguais e a igualdade entre mulleres e homes.	X				X			
ET.3 - A educación emocional e en valores, a educación para a saúde, a educación afectivo-sexual, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsables, a aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, o pluralismo político, a paz, o respecto polos dereitos humanos e o uso dunha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.4 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable		X	X	X				
ET.6 - formación estética	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Igualdade entre homes e mulleres	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - educación para a saúde		X	X	X				

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - A comprensión e expresión oral e escrita, a formación estética, a comunicación audiovisual e as tecnoloxías da información e comunicación	X	X	X	X
ET.2 - A competencia dixital, o emprendemento, a creatividade o fomento do espírito crítico e científico, o respecto mútuo e cooperación entre iguais e a igualdade entre mulleres e homes.	X			
ET.3 - A educación emocional e en valores, a educación para a saúde, a educación afectivo-sexual, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsables, a aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, o pluralismo político, a paz, o respecto polos dereitos humanos e o uso dunha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas	X	X	X	X
ET.4 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X
ET.5 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable				
ET.6 - formación estética	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.7 - Igualdade entre homes e mulleres	X	X	X	X
ET.8 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X
ET.9 - educación para a saúde				

Observacións:

A comprensión e expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual e as tecnoloxías da información e comunicación ou a formación estética son parte integrante da materia, polo que están presentes en cada unha das unidades da programación.

A competencia dixital, o emprendemento, o fomento do espírito crítico e científico, a igualdade de xénero, a creatividade, o respecto mútuo e a cooperación entre iguais, a resolución pácífica dos conflitos e a igualdade entre mulleres e homes traballarase, especialmente, nos traballos e actividades asociados ás situación de aprendizaxe.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Encontro cun escritor	Charla co escritor Fernando Lalana		X	

Observacións:

O Departamento ten previsto organizar unha charla co escritor Fernando Lalana a comezos do mes de marzo. Previsiblemente, os alumnos deste curso asistirán a conferencia de Fernando Lalana, por ser o autor dunha das novelas que se propuxo este ano como posible lectura obrigatoria en 2º ESO.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Adecuación da actividade da aula á planificación da programación didáctica.
Metodoloxía empregada
Presentación da información ao alumnado.
Deseño e aplicación das actividades de aprendizaxe
Aplicación do concepto de avaliación continua na dinámica diaria da aula.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Organización da clase e recursos e materiais do alumnado,

Medidas de atención á diversidade
Atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe e necesidades específicas de apoio educativo
Outros
Avaliación da práctica docente

Descrición:

Os indicadores de logro concíbense como un instrumento que permite a reflexión continua e a avaliación sobre a propia práctica docente. Propóñense os seguintes:

a) Adecuación da actividade da aula á planificación da programación didáctica:

- A actividade da aula é coherente coa programación didáctica.
- Organízanse actividades que favorezan a interacción e participación do alumnado no proceso de aprendizaxe e con conexión coa vida cotiá do alumno.
- Utilización de recursos variados.
- As actividades favorecen a reflexión, comunicación e investigación, combinando o traballo individual e grupal.

b) Presentación da información ao alumnado:

- A información preséntase con claridade e mediante o uso de variedade de recursos: audiovisuais, ordenadores, biblioteca.
- A información vai orientada á transmisión de coñecementos e á proposta de actividades que consoliden destrezas e favorezan a resolución de problemas.
- A metodoloxía favorece a interacción docente-alumno, a relación entre o alumnado, e a implicación de todo o grupo.
- A metodoloxía utilizada para presentar a información é coherente co establecido nesta programación.

c) Organización da clase e recursos e materiais do alumnado:

- Faise uso de distintas formas de agrupamento do alumnado en función da aprendizaxe en cuestión.
- Os materiais e recursos empregados son acordes ao nivel e idade do alumnado.

d) Deseño e aplicación das actividades de aprendizaxe:

- As actividades propostas permiten o desenvolvemento de destrezas de distinto tipo
- Aplícanse actividades globais nas que o alumnado pon en práctica o aprendido de forma máis analítica.
- A secuenciación de actividades é coherente e responde aos coñecementos do alumnado.
- Prográmanse actividades nas que se traballan as Competencias clave.

e) Atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe e necesidades específicas de apoio educativo:

- Detéctanse as dificultades do alumnado con aprendizaxes básicas non adquiridas.
- As actividades poden responder á diversidade de alumnado presente nas aulas.
- Préstase una atención individualizada ao alumnado con adaptacións curriculares.

f) Aplicación do concepto de avaliación continua na dinámica diaria da aula:

- Valoración das actividades diarias do alumnado.
- A avaliación das actividades contribúe á reflexión do alumnado sobre a súa aprendizaxe.
- Os procedementos e instrumentos de avaliación son pertinentes, suficientes e variados.
- Non se producen discordancias entre a situación de aprendizaxe e as situacións de avaliación.

Finalmente, terase en conta como indicador de logro para a avaliación da práctica docente:

- Porcentaxes de aprobados e suspensos.
- Desenvolvemento da programación.
- Grao de consecución no alumnado das competencias clave.

- Grado de consecución no alumnado dos criterios de avaliación asociados a este curso.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación didáctica enténdese como un documento aberto que debe ser avaliado periodicamente e, se así procede, modificado, en orde a unha mellora continua. Para avaliar e, se é o caso, modificar esta programación didáctica utilizaranse os seguintes indicadores:

- Adecuación dos criterios de avaliación e dos contidos.
- Grao de consecución das competencias clave.
- Adecuación da secuenciación e da temporalización.
- Grao de cumprimento da temporalización.
- Adecuación dos materiais didácticos.
- Adecuación das actividades.
- Adecuación dos procedementos de avaliación.
- Adecuación dos criterios de cualificación.

Propostas de mellora

Nas reunións do departamento analizaráanse aqueles aspectos susceptibles de mellorar ou que sexa necesario modificar. Posteriormente, recolleranse na memoria anual e teránse en conta á hora de elaborar a programación didáctica para o curso seguinte.

9. Outros apartados